

PLANINARSKA WEB STRANICA

piše: Branko Meštrić *

Zadatak mi je reći ponešto mudro o planinarskim web-stranicama kao posebnoj sorti u prebogatoj web ponudi. O dobrim web-stranicama, naravno. Budući da se time bavim gotovo od vremena kad weba nije ni bilo, vidio sam ih na tisuće, a desetke i napravio, te se nadam da ću uspjeti zadovoljiti nade planinara koji bi rado krenuli u svijet interneta. Siguran sam da ću razočarati brojne web-majstore, kojih se podosta skupilo među čitateljima ovoga časopisa, a i naljutit ću ponekog tko misli drukčije. No, tako to ide kad se želi sročiti nešto univerzalno, a osobito kad se u rasprave uključu ukusi pa se sudi da je nešto dobro ili loše, lijepo ili ružno.

PO ČEMU SU STRANICE PLANINARSKE

Pokušajmo najprije odgovoriti po čemu su planinarske stranice posebne, planinarske. Postoji li uopće kakva specifičnost?

Prvo i očito obilježje je jasno: da pripadaju planinarskom društvu, ponekad i zagriženom planinaru pojedincu, da se bave planinarstvom i možda ponekim temama bliskim planinarstvu. Iako ne bih zanemarivao one rubne i neformalne ekstreme, zadržat ću se uglavnom na službenim stranicama planinarskih društava.

www.pdsumar.hr – stranica koja je prva ponijela nagradu IO HPS za najbolju planinarsku web-stranicu

hpd.jastrebarsko.hr – najbolja planinarska web-stranica u 2003. godini

Koje bi sadržaje stranica trebala imati? To je već malo teže reći, ali pokušajmo:

1. Tko smo i što smo. Internet je vrlo otvoren prostor u koji svatko može naići, a onda je pristojno predstaviti se. Usto, internetska stranica predstavlja i samo planinarsko društvo pa je i red da se ono predstavi kako valja. Taj dio internetskih stranica obično se svodi na kratak uvodnik s nekoliko načela koja upravo odgovaraju na pitanja tko, što i zašto, a postoje rješenja koja posjetitelju pobliže predstave i članstvo, podastru i osnovne dokumente udruge te odmah iskoriste priliku da ponude moguće načine kontaktiranja i pozovu zainteresirane da im se pridruže.

2. Akcije i pohodi – kalendar. Iako neki tvrde drukčije, ipak se planinariti ne može samo virtualno. Kada i kamo, osnovna su pitanja, a naravno da ne škodi zainteresiranima ponuditi detaljnije planove pohoda i

* autor je otac i majka web-stranica www.pdsumar.hr, koje su prve na ovome svijetu ponijele priznanje HPS-a za najbolje planinarske web-stranice; nadam se da je ta sitnica dovoljna pa da sad smijem malo mudrovati o tome što bi planinarske web-stranice trebale biti.

OPĆA NAČELA ODRŽAVANJA WEB-STRANICA

Dostupnost. Stranica mora biti uvijek dostupna, znači na onoj adresi na kojoj treba biti (to se odnosi i na njezine dijelove – »puknuti« link je nešto najgore) i mora se odazvati dovoljno brzo. Stoga barem prva stranica mora biti što manja, rasterećena svega suvišnoga, pogotovo velikih slika, glazbe, zahtjevnih animacija i sl. Neki spore da multimedijiska čudesa uopće trebaju, drugi postavljaju samo skromni logo. No, to su krajnosti, a treba pronaći pravu mjeru.

Ažurnost. Zaista je tužno naići na stranice koje gromoglasno najavljuju akciju »sljedeći« vikend, ali tamo otprilike tri godine, ljude koji su davno otišli, lanjski snijeg. Velik je broj onih koji su oduševljeno ušli u svijet interneta, naručili i postavili svoje stranice i onda shvatili da ih ne mogu održati živima iz ovog ili onog razloga. Sad molim: učinite još jedan korak, izbaccite sve datume, vijesti – poopćite stranice

– i kad ostane samo golo predstavljanje, tek onda ih zaboravite.

Interaktivnost. Web stranice su, osim prezentacije, i sredstvo komunikacije. Korisniku treba ostaviti mogućnost da na stranicu reagira, da uspostavi vezu. E-mail adresa je obvezna, a ne škodi objaviti i druge moguće oblike kontaktiranja. Odaziv korisnika je bitan autoru stranice, pa nije rijetkost naići na prostor za komentare, kritike ili savjete.

Urednost. Mislio sam ovdje spominjati dizajn, ali sam, tražeći primjere ilustracija za ovaj članak, naišao na takva rješenja da naglo snižavam kriterije i smatram minimumom prihvatljivosti da stranice barem budu uredne. Kako to postići? Ne pretjerivati! Štedite boje, fontove, grafičke elemente. No najbolje, pogledajte kako to rade majstori. Još je bolje uzeti gotov dizajn – postoje stranice koje to legalno nude.

akcija, uz poneku dodatnu informaciju o odredištima koja ćemo posjetiti. Pri tome se valja sjetiti da smo na internetu, pa je zgodno i jednostavno postaviti *link*, tj. vezu. Znači, nije nužno prepisivati informacije iz turističkog vodiča, već je puno pogodnije omogućiti čitatelju da, ako to želi, jednim potezom miša ode na internetske stranice mjesta koje se opisuju.

3. Izvješća o izletima. Uobičajeno je da se po povratku s izleta napiše koja riječ o dostignutom, pokaže koja fotografija i slično. Postoje za to i razlozi: neka oni koji nisu bili sline nad propuštenim, a istodobno neka sudionicima bude dostupno mjesto za oživljavanje uspomena i razmjenu fotografija. Često se, naime, upravo oko obavljenih izleta stvaraju pravi mali digitalni fotoalbumi, a ako se još sve oplemeni kvalitetnim tekstem – eto prave pravcate reportaže.

4. Galerija. Uistinu mnogo stranica ima galeriju fotografija. To očito svjedoči o velikom prijateljstvu planinara i fotografije, o dostupnosti i korištenju digitalnih fotoaparata. Nevolja je u tome što je fotoalbum prilično zahtjevan i nezahvalna aplikacija. Nađe se premlahih »malih sličica« za odabir i zbrke u rasporedu, a ponajviše puknutih linkova. Još su najbolji internetski servisi kojima šaljete fotke, a oni ih za vas »izlažu«.

5. Linkovi. Već je gotovo običaj da se na stranicama postavljaju linkovi na neke druge stranice. Uglavnom se posjetitelju »nudi« da upozna naše prijatelje, stekne dodatne informacije o tome čime se bavimo. Imajte na umu da odabir linkova govori ponajviše o onome tko ih

bira. Ne treba pretjerivati i opterećivati stranicu nepotrebnim linkovima, a ponajviše valja paziti da linkovi budu živi.

6. Interakcija. Kao posljednju konstantu na većini planinarskih stranica, naveo bih otvaranje mogućnosti da posjetitelj ostavi traga, da kaže svoju riječ. I to je pristojno. Ali i korisno. Mnogi će vam dobronamjerni posjetitelj, ponekad i znalac, rado dati savjet, možda i prigovor. No, to je pozitivno pa ponekad valja otprijeti i kojeg bezobraznika. Osim samih stranica, često se ovakva polujavna komunikacija koristi i za održavanje izvjesnog socijalnog kontakta na daljinu, neka raspršena društva koriste je kao osnovnu komunikaciju, iz ovoga razvili su se i forumi i blogovi, a na kraju i čitavi portali s mogućnošću komentiranja.

POSEBNI SADRŽAJI

Ako su prethodno pobrojani sadržaji ono što stranice određuje kao planinarske i na neki ih način izjednačuje, posebni sadržaji koje pojedine stranice nose, oni su koji razlikuju stranicu od Stranice (velikim slovom!, Englezi bi rekli *The Page*) i obogaćuju planinarski internetski svijet. Svako društvo ima neku specifičnost, nešto posebno čime se bavi i čemu je posvećeno. Mnogi imaju i vrlo aktivne sekcije. Drugi imaju pojedince koji u okviru planinarenja svojim specifičnim aktivnostima itekako obilježavaju i svoje planinarsko društvo. Takvi specijaliteti trebaju dobiti svoje mjesto na web-stranicama jer upravo oni oživljavaju stranice, čine ih zani-

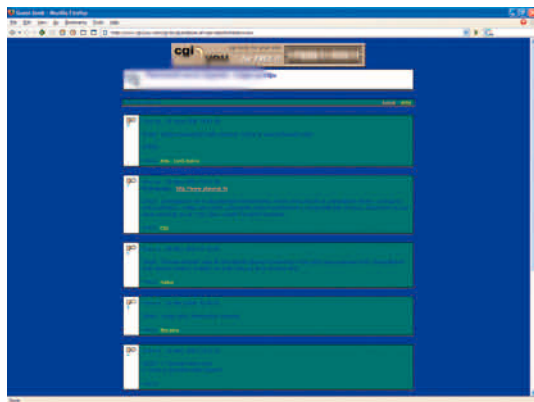
mljivima i posjećenima, a kad netko dođe radi specijaliteta, velika je vjerojatnost da će pokupiti koju informaciju i s ostalih stranica.

Pa čime se bave naši planinari?

Fotografija je neprikosnoveni lider. Iako se udomaćila i na »standardnom« dijelu, u sklopu izleta ili vijesti, zaista se na stranicama društava, ali i pojedinaca, nađe sva sila što kvalitetnih što informativnih fotografija. Teško je nekoga izdvojiti, ali ako je o fotografiji riječ, svakako valja posjetiti www.destinacije.com i pogledati kako izgledaju fotografske stranice nekog tko je i planinar.

Botanika će također dobiti mjesto u ovim naglascima. Planinari su svjesni prirode kojom gaze i zaista ih se velik broj zapita o kakvim se biljkama radi. Zapitali bi se oni i o životinjama, ali... biljka neće požeći. Pogledajte kako jedan slovenski planinar vidi biljke: www.zaplana.net. Iako nije botaničar, vjerujte da i mnogi stručnjak ima tamo što pronaći. Upozoravam planinare na link »Rože ob poti« u samom opisu izleta, koji povezuje botanički dio stranica s planinarskim.

Obilaznice. Vratimo se ipak strogo planinarskim temama. Društva koja organiziraju svoje obilaznice obično ih uredno poprate na posebnom ogranku svojih stranica detaljnim opisom, uputama, kartama i sl. No ovdje izdvajam dvije nešto drukčije stranice: prva od njih je www.hpdeljeznicar.hr/gojzerica/gojzerica.htm, a predstavlja svojevrсно natjecanje u obilaznicama. Šteta što su stranice tako neugledne, neinteraktivne i

Nedopadljiv uradak jedne naše planinarske udruge

naprosto im nedostaje riječ o samim obilaznicama. To je mnogo bolje riješeno na www.pdsumar.hr/obilaznice, gdje postoji čitav sustav vođenja evidencije o obilaznicama, s automatskom analitikom, detaljan sastav obilaznica, linkovi prema opisima, čak do dnevnika obilaznica. Sustav je otvoren svima i šteta je što se više ne koristi.

Sekcije. Za kraj sam ostavio specijalitet koji to zapravo i nije, jer ga nudi praktično svako društvo koje ima sekcije. Po prirodi stvari, ljudi koji se bave nečim posebnim imaju potrebu i volju svoju posebnost izraziti na posebnim stranicama. Može se primijetiti da su često dodatne stranice bolje od matičnih stranica društva.

IVOR KARAVANIĆ: ŽIVOT NEANDERTALACA

Školska knjiga, Zagreb, prosinac 2004., tvrde korice, 177 stranica s mnoštvom fotografija (crno-bijelih i u boji), tablica i crteža. – Uvaženi arheolog Ivor Karavanić ovom je knjigom predstavio najnovije spoznaje o životu naših dalekih predaka u vrijeme paleolita. Na stručno-popularan način prikazao je razvoj čovjeka, od prvih hominida do današnjih ljudi, kako i gdje su živjeli, što su i kako radili. Speleolozima, ali i drugim ljubiteljima prirode i antropologije knjiga će biti zanimljiva zbog opisa nalazišta neandertalskog čovjeka u našim špiljama, kao što su Hušnjakovo u Krapini, Vindija kod Varaždina, Veternica kraj Zagreba, Mujina špilja kod Trogira i druge manje poznate, a spominju se i špilje u Sloveniji, Francuskoj, Španjolskoj, Italiji,

